

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Roman Antoni
Nazwisko: Romaszkan
Miejsce urodzenia: Lwów
Data urodzenia: 14-07-1910
Imię ojca: Artur
Imię matki: Zofia Lewandowska
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Akta śledcze dotyczące Romana Romaszkana. W dniu 26.12.1944 Roman Romaszkan (występujący wówczas pod nazwiskiem Konstanty Kostewicz) został zatrzymany przez Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Warszawie. W trakcie śledztwa został oskarżony o to, że "w okresie od 15.09.1944 do 26.12.1944 rozwijał działalność mającą na celu obalenie demokratycznego ustroju w Polsce". Wskazano przy tym, że we wrześniu 1944 Roman Romaszkan "jako członek AK czując się nadal uwięzonym przysięgą złożoną na ręce generała Sikorskiego, usiłował przepłynąć Wisłę by walczyć u boku AK w powstaniu w Warszawie". Oskarżono go również o to, że jako porucznik "byłego tajnego związku wojskowego nie zgłosił się zgodnie z Dekretem PKWN z 15.08.1944 oraz Dekretem PKWN z 30.10.1944 do czynnej służby wojskowej".</p> <p>20.02.1945 Wojskowy Sąd Garnizonowy w Warszawie skazał Romana Romaszkana na karę 6 lat więzienia (art 1 dekretu PKWN o ochronie państwa z 30.10.1944), utratę praw obywatelskich i honorowych (art 12 dekretu PKWN o ochronie państwa z 30.10.1944), a na mocy art 56 KKWP zaliczył R. Romaszkanowi na poczet zasądzonej kary "okres tymczasowego aresztowania". Na mocy dekretu o amnestii z dnia 2.08.1945 ww. zmniejszono wymiar kary o 5 lat, a w dniu 21.11.1945 na mocy wspomnianego dekretu zawieszono wykonywanie dalszego wymiaru kary na okres dwóch lat. Roman Romaszkan został zwolniony z więzienia 5.12.1945.</p>	<p>IPN BU 872/73 (R ŚI 190/45).</p>	

Akta nadzoru śledztwa prowadzonego przeciwko R. Romaszkanowi od grudnia 1944 do lutego 1945. Roman Romaszkan został zatrzymany 26.12.1944 przez WUBP w Warszawie. Posługiwał się wówczas niemiecką kenkartą na nazwisko Konstanty Kostewicz. Podczas śledztwa prowadzonego pod nadzorem Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Warszawie ww. zarzucono "prowadzenie działalności mającej na celu obalenie demokratycznego ustroju Polski" poprzez działalność w AK oraz uchylanie się od służby wojskowej w LWP. 20.02.1945 Wojskowy Sąd Garnizonowy w Warszawie skazał Romana Romaszkana na 6 lat więzienia (art 1 dekretu PKWN o ochronie państwa z 30.10.1944). Na mocy amnestii z 2.08.1945 karę skrócono do roku. Roman Romaszkan opuścił więzienie 5.12.1945. Teczka zawiera materiały związane ze śledztwem, protokoły przesłuchania, odpis wyroku z 20.02.1945 oraz kenkartę na nazwisko Konstanty Kostewicz.

IPN BU 905/844 (121/45).

Figuruje w Skorowidzu Alfabetycznym oraz księdze głównej więźniów Centralnego Więzienia we Wronkach za rok 1945 pod nr 727/45. Roman Romaszkan został przewieziony do więzienia we Wronkach 5.07.1945. Zakład Karny opuścił na mocy amnestii w dniu 5.12.1945

Skorowidz alfabetyczny więźniów Centralnego Więzienia we Wronkach za rok 1945 - IPN Po 3/66.
Księga główna więźniów karnych Centralnego Więzienia we Wronkach za rok 1945- IPN Po 3/54.

Materiały zawierają teczkę akt personalnych Romana Romaszkana. Ww 8.06.1949 stawił się przed Wojskową Okręgową Komisją Weryfikacyjną nr 14 w Białej Krakowskiej i został zweryfikowany jako podporucznik rezerwy. W tezcze znajdują się dokumenty związane z weryfikacją stopnia wojskowego (ankieta weryfikacyjna, karta ewidencyjna, zeszyt ewidencyjny) oraz odpis wyroku z dnia 20.02.1945 na podstawie którego Wojskowy Sąd Garnizonowy w Warszawie skazał Romana Romaszkana na 6 lat więzienia za przynależność do AK oraz uchylanie się od służby w Ludowym Wojsku Polskim, karę w wyniku amnestii zamieniono na rok więzienia.

IPN BU 1842/523 (34/54/3757).

Teczka zawiera materiały śledcze (raporty, karty sprawdzeniowe) dotyczące Romana Romaszkana. Roman Romaszkan został objęty kontrolą operacyjną w związku z ujawnieniem faktu, iż ww. mógł utrzymywać kontakty z żołnierzami podziemia niepodległościowego. R. Romaszkan w czasie wojny był żołnierzem WP, przerzuconym do kraju w 1942 roku. W okresie 1942-1944 służył w Armii Krajowej ("Wachlarz", Kedyw). Wiosną 1944 w składzie 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK uczestniczył w walkach z Niemcami. Po rozwiązaniu dywizji przedostał się w okolice Warszawy chcąc wziąć udział w walkach powstania warszawskiego. Zatrzymany przez WUBP w Warszawie w grudniu 1944. Skazany na 6 lat więzienia za przynależność do AK i odmowę służby w LWP. Na mocy amnestii w grudniu 1945 opuścił więzienie. Ujawnił się 10.12.1945 przed Centralną Komisją Likwidacyjną. Po 1945 roku mieszkał na terenie Bielska Białej. PUBP w Białej Krakowskiej objął inwigilacją Romana Romaszkana wiosną 1951 stwierdzając, że utrzymuje on kontakty towarzyskie z byłymi członkami AK i WIN "wrogo nastawionymi do państwa polskiego". Mając to na uwadze w raporcie z dnia 7.06.1951 kierowanym do szefa WUBP w Katowicach sygnalizowano możliwość wytypowania ww. jako "kandydata na werbunek" w celu rozpracowania środowiska "osób podejrzewanych o współpracę z obcym wywiadem". Do werbunku ostatecznie nie doszło, a Roman Romaszkan pozostał pod stałą inwigilacją UB. Zginął w niewyjaśnionych okolicznościach 14.02.1956. W dn. 11.11.1959 materiały sprawy złożono w archiwum KPMO w Bielsku Białej pod sygn. 398/77/XD.

IPN Ka 230/939 (18689/II, 398/77/XD).